

УДК 372.881.111.1

**Діденко І. О.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувачка кафедри іноземних мов економічного факультету,
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка**

**Загоруйко Л. О.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов економічного факультету,
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка**

МЕДІАЦІЯ – НЕОБХІДНА КОМПЕТЕНЦІЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

У 2018 році відбулися зміни у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти (CEFR): було розширено поняття медіації, не тільки як засобу подолання непорозуміння між різними культурами, де акцент робився на перекладі та реферуванні тексту, а як засобу «створення мостів, побудови і розкриття значення, іноді в межах тієї ж самої мови, іноді в межах двох мов, де фокус припадає на роль мови у процесі створення простору і умов комунікації, у навчанні, у співробітництві щодо побудови нового значення, у заохоченні інших будувати чи розуміти нове значення, і передаванні інформації у відповідній формі у соціальному, педагогічному, культурному, лінгвістичному або професійному контексті» [2, с. 103].

До Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти до медіації, як окремого типу мовленнєвої діяльності були додані типи медіаційних компетентностей і дескриптори до кожного з них. Так. було виокремлено три види медіаційної активності і два види стратегій медіації, які також знайшли своє відображення у Державному стандарті профільної середньої освіти: «медіація тексту (передавання змісту конкретної інформації, пояснення візуальних даних, опрацювання тексту, переклад письмового тексту, нотування, створення власного відгуку на художній твір, аналіз та оцінка художнього твору), медіація понять, ідей і концепцій (налагодження та сприяння спільній взаємодії з

іншими особами, управління взаємодією, заохочення змістовного обговорення), медіація комунікації (сприяння налагодженню міжкультурної взаємодії, посередництво, у тому числі у ситуаціях, де виникає непорозуміння), і стратегії медіації (пов'язання нових понять і процесів із набутим раніше досвідом, адаптація мовлення і мови до ситуації, пояснення складної інформації, впорядкування змісту тексту)» [1, с. 22–29].

Уже зараз вчителі англійської мови загальноосвітніх шкіл проходять тренінги з методики викладання медіаційної компетентності під час такого курсу, як 'ENCOURSE: English and New Competencies for Ukrainian Reformed School Education', розробленого Британською Радою в Україні [3]. Хоча слід зауважити, що згідно вимог Державного стандарту профільної середньої освіти, оцінювання медіаційних компетентностей буде вводитися у старших класах у 2027 році і тільки у школах з поглибленим вивченням іноземної мови. Отже, є висока ймовірність, що до університетів будуть вступати абітурієнти, які закінчили школи без поглибленого вивчення іноземної мови, через що вони не володіють або володіють на невисокому рівні медіаційними компетентностями. Така ситуація, а також проблеми з комунікацією молодого покоління, спричиненого тривалим дистанційним навчанням, може призвести до складнощів, з якими можуть стикнутися студенти при виконанні певних видів завдань, які передбачають роботу в команді, у міжкультурному середовищі (академічна мобільність, тощо), з усунення пробілів в комунікації, що у подальшому може відобразитися на їхній професійній діяльності.

Отже, медіація є необхідною компетентністю майбутніх фахівців у багатьох сферах, яку треба розвивати зокрема в університетах. Але, щоб підготувати студентів до успішного функціонування у професійній сфері, викладачам ЗВО доцільним було б також пройти тренінги з методики викладання медіаційної компетентності, щоб зрозуміти, як змістити фокус з вивчення суто мови (лексики і граматики, мовних вмінь (receptive та productive skills) на опанування медіаційних компетентностей. Звісно, що мова йде не про переорієнтацію усього навчального процесу на розвиток медіаційних компетентностей, проте, варто було б хоча б періодично фокусуватися саме на даних компетентностях. Наприклад, викладачі часто дають завдання на опрацювання в командах, а чи вчать вони студентів, як побудувати роботу в команді, щоб запобігти конфліктним ситуаціям, непорозумінням тощо. Саме ці навички можуть знадобитися майбутнім фахівцям у професійній діяльності.

Література

1. Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів профільної середньої освіти в мовно-літературній освітній галузі (іншомовна освіта). Державний стандарт профільної середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851. Додаток 5. С. 22–29. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>.
2. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors. Council of Europe, 2018. URL : <https://rm.coe.int/cefr-companion-volumewith-newdescriptors-2018/1680787989>.
3. English and New Competencies for Ukrainian Reformed School Education. *British Council*. URL : <https://www.britishcouncil.org.ua/en/programmes/english/english-and-new-competencies>.